

The book cover features a dark background with a central, soft-focus portrait of a man's face. Overlaid on the left side are vibrant, painterly elements: a large red and yellow striped leaf at the top, a small metallic beetle in the upper left corner, and a white and blue bird in flight in the lower left. The title and author's name are printed in white, bold, sans-serif font.

ΜΙΣΕΛ ΜΠΥΣΣΙ

Άγρια όνειρα
θα 'βλεπα

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ
ΜΥΡΤΩ ΚΑΛΟΦΩΛΙΑ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΠΑΤΑΚΗ

ΜΙΣΣΕΛ ΜΠΥΣΣΙ

Άγρια όνειρα θα 'βλεπα

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

Μετάφραση από τα γαλλικά
Μυρτώ Καλοφωλιά

«Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις της ελληνικής νομοθεσίας (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως η άνευ γραπτής άδειας του εκδότη κατά οποιονδήποτε τρόπο ή μέσο (ηλεκτρονικό, μηχανικό ή άλλο) αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή και η εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου».

Εκδόσεις Πατάκη – Ξένη λογοτεχνία

Σύγχρονη ξένη λογοτεχνία – 527

Μισέλ Μπουσσί, *Άγρια όνειρα θα 'βλεπα*

Michel Bussi, *J'ai dû rêver trop fort*

Μετάφραση: Μυρτώ Καλοφωλιά

Επιμέλεια-διόρθωση: Χρύσα Φραγκιαδάκη

Σελιδοποίηση: Χριστίνα Κωνσταντινίδου

Copyright© Michel Bussi et Presses de la Cité,

un département de Place des éditeurs, 2019

Copyright© για την ελληνική γλώσσα, Σ. Πατάκης Α.Ε.Ε.Δ.Ε.

(Εκδόσεις Πατάκη), Αθήνα, 2018

Πρώτη έκδοση στη γαλλική γλώσσα από τις εκδόσεις

Presses de la Cité, Παρίσι, 2019

Πρώτη έκδοση στην ελληνική γλώσσα από τις Εκδόσεις Πατάκη,

Αθήνα, Ιούνιος 2021

ΚΕΤ Γ386 ΚΕΠ 380/21

ISBN 978-960-16-8629-5

ΠΑΝΑΓΗ ΤΣΑΛΔΑΡΗ (ΠΡΩΗΝ ΠΕΙΡΑΙΩΣ) 38, 104 37 ΑΘΗΝΑ,

ΤΗΛ.: 210.36.50.000, 801.100.2665, 210.52.05.600

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΑΘΕΣΗ: ΕΜΜ. ΜΠΕΝΑΚΗ 16, 106 78 ΑΘΗΝΑ, ΤΗΛ.: 210.38.31.078

ΥΠΟΚ/ΜΑ: ΚΟΡΙΥΤΣΑΣ (ΤΕΡΜΑ ΠΟΝΤΟΥ - ΠΕΡΙΟΧΗ Β' ΚΤΕΟ), 570 09 ΚΑΛΟΧΩΡΙ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ,

ΤΗΛ.: 2310.70.63.54, 2310.70.67.15, ΦΑΞ: 2310.70.63.55

Web site: <http://www.patakis.gr> • e-mail: info@patakis.gr, sales@patakis.gr

«Πάλεψα με το μαξιλάρι
Άγρια όνειρα θα 'βλεπα»

ΑΛΑΙΝ ΜΠΑΣΟΥΝΓΚ

Στα θύματα του τσουνάμι της Ινδονησίας

«Κέρδισα, είπε η αλεπού, γιατί μου μένει το χρώμα του σταριού».

«Δεν καταλαβαίνω, μαμά».

Κλείνω το βιβλίο και σκύβω λίγο περισσότερο πάνω από το κρεβάτι της Λορά.

«Κοίτα, η αλεπού δε θα ξαναδεί τον Μικρό Πρίγκιπα. Καθώς όμως ο Μικρός Πρίγκιπας έχει ξανθά μαλλιά, κάθε φορά που η αλεπού θα βλέπει το χρώμα των σταροχώραφων, θα θυμάται τον φίλο της. Όπως η φίλη σου η Οφηλία, που μετακόμισε στην Πορτογαλία φέτος το καλοκαίρι. Ακόμα κι αν δεν την ξαναδείς ποτέ, κάθε φορά που θα μιλούν γι' αυτή τη χώρα, όποτε θα ακούς το όνομά της ή όταν θα βλέπεις ένα κοριτσάκι με μαύρα σγουρά μαλλιά σαν και τα δικά της, ο νους σου θα πηγαίνει σε εκείνη. Κατάλαβες τώρα;»

«Ναι».

Η Λορά παίρνει αγκαλιά την αγαπημένη της λούτρινη πάπια, ύστερα ταρακουνά τις νιφάδες στη γυάλα με τον ναό της Σαγράδα Φαμίλια και την ακουμπά στο κομοδίνο. Συλλογίζεται, σμίγει τα φρύδια, έχει μια αμφιβολία.

«Μαμά, κι αν δεν ακούσω ποτέ να μιλούν για την Πορτογαλία; Ή αν δε γνωρίσω ένα κορίτσι που να έχει το ίδιο όνομα ή τα ίδια μαλλιά, σημαίνει πως θα την ξεχάσω την Οφηλία;»

Σφίγγω τη Λορά στην αγκαλιά μου, σκουπίζω τα δάκρυά μου στο κίτρινο βελούδινο πάπλωμα.

«Όχι αν την αγαπάς πολύ, γλυκιά μου. Όσο πιο πολύ την αγαπάς, τόσο πιο συχνά θα συναντάς στη ζωή σου πράγματα που θα σου τη θυμίζουν».

Το κεφάλι του Ολιβιέ ξεπροβάλλει στην πόρτα του δωματίου, κουνάει το ρολόι στον καρπό του, ώρα για ύπνο. Η Λορά έχει γραφτεί στην πρώτη τάξη του δημοτικού, είναι σημαντική χρονιά, η πιο σημαντική απ' όλες. Η πρώτη από τις χρονιές που θα ακολουθήσουν και που καθεμιά τους θα είναι για πάντα η πιο σημαντική απ' όλες. Δε συνεχίζω την κουβέντα, σκεπάζω τη Λορά με το σεντόνι.

Κρεμιέται από τον λαιμό μου για μια τελευταία αγκαλιά.

«Κι εσύ, μαμά; Υπάρχει κάποιος άνθρωπος που αγάπησες τόσο πολύ που δεν ήθελες να τον ξεχάσεις; Που τον αγάπησες τόσο πολύ που όλη σου τη ζωή συναντάς συνέχεια πράγματα που σου τον θυμίζουν;».

I
MONTPEAΛ

12 Σεπτεμβρίου 2019

«Φεύγω».

Ο Ολιβιέ κάθεται στο τραπέζι της κουζίνας, αγκαλιάζοντας με τις παλάμες του το φλιτζάνι του καφέ· το βλέμμα του, στυλωμένο έξω από το παράθυρο, έχει φύγει πέρα μακριά, πέρα από τα όρια του κήπου, πιο πέρα ακόμα και από το εργαστήριο, μέχρι το πούσι που πέφτει στον Σηκουάνα.

«Πρέπει οπωσδήποτε;»

Διστάζω. Σηκώνομαι και ισιώνω τη φούστα της στολής μου. Δεν έχω διάθεση να ανοίξω πάλι συζήτηση. Όχι τώρα τουλάχιστον. Δεν υπάρχει χρόνος. Μόνο τού χαμογελώ. Το ίδιο κι αυτός. Αυτόν τον τρόπο έχει για να ρωτά κάτι σοβαρό.

«Με κάλεσαν στο Ρουασσύ, στο τέρμιναλ 2F, στις 9. Πρέπει να διασχίσω το Σερζύ πριν ανοίξουν τα γραφεία».

Ο Ολιβιέ δεν έχει να προσθέσει τίποτα, τα μάτια του ακολουθούν τις καμπύλες του ποταμού, τις χαϊδεύει με το βλέμμα σαν να απολαμβάνει την απέραντη τελειότητα να κυλά σε αργή κίνηση, κοιτάζει υπομονετικά, όπως θα κοιτούσε αν έπρεπε να εκτιμήσει το στρογγυλεμένο κεφαλάρι

ενός κρεβατιού, την κούρμπα σε μια συρταριέρα φτιαγμένη κατά παραγγελία ή τη γωνία των δοκαριών σε μια θολωτή αίθουσα. Κοιτάζει με την ένταση που με κοιτάζει πάντα, όταν βγαίνω από το ντους και γλιστρώ στο κρεβάτι. Με αυτή την ένταση που στα πενήντα τρία μου χρόνια με κάνει να αναριγώ και να νιώθω όμορφη. Στα μάτια του. Μόνο στα δικά του μάτια;

Πρέπει οπωσδήποτε;

Ο Ολιβιέ σηκώνεται και ανοίγει την μπαλκονόπορτα. Ξέρω ήδη πως θα κάνει ένα βήμα και θα πετάξει τα ψίχουλα από το χθεσινό ψωμί στον Τζερόνιμο, τον κύκνο που έχτισε τη φωλιά του στο τέλος του μονοπατιού, στις όχθες του Σηκουάνα. Ο εξημερωμένος μας κύκνος που υπερασπίζεται την περιοχή του, και τη δική μας ταυτόχρονα, καλύτερα από ροτβάιλερ. Τα ψίχουλα που ρίχνει στον Τζερόνιμο είναι το τελετουργικό του Ολιβιέ. Του αρέσουν του Ολιβιέ τα τελετουργικά.

Μαντεύω την απροθυμία του να επαναλάβει την ερώτηση, αυτή την ερώτηση που κάνει τελετουργικά κάθε φορά που φεύγω:

Πρέπει οπωσδήποτε;

Με τα χρόνια, κατάλαβα ότι με αυτή την ερώτηση ο Ολιβιέ δεν επαναλαμβάνει απλώς ένα αστείο, ούτε θέλει να μάθει αν έχω δυο λεπτά για να πιω καφέ μαζί του προτού εξαφανιστώ. Το δικό του *Πρέπει οπωσδήποτε;* σημαίνει πολύ περισσότερα, σημαίνει: *Πρέπει οπωσδήποτε να συνεχίσεις να κάνεις την αεροσυνοδό;* Να μας εγκαταλείπεις δεκαπέντε μέρες τον μήνα, να γυρνάς συνέχεια τον κόσμο, να ζεις με αλλοπρόσαλλα ωράρια; *Πρέπει οπωσδήποτε;* Τώρα που ξεπληρώσαμε το σπίτι μας, τώρα που τα κορίτσια σου μεγάλωσαν, τώρα που πια δε μας λείπει τί-

ποτα; Πρέπει οπωσδήποτε να συνεχίσεις αυτή τη δουλειά; Ο Ολιβιέ είχε κάνει την ίδια ερώτηση αμέτρητες φορές: Τι έχει να ζηλέψει το ξύλινο σπίτι μας, που έφτιαξα με τα δικά μου τα χέρια, από τα σαλέ των Άνδων, του Μπαλί ή του Καναδά; Ο Ολιβιέ μου πρότεινε αμέτρητες φορές να αλλάξω επάγγελμα: Θα μπορούσες να δουλέψεις μαζί μου στο εργαστήριο, οι περισσότερες γυναίκες που έχουν παντρευτεί μάστορες δουλεύουν στο πλευρό τους. Θα μπορούσες να κρατάς τα βιβλία ή να κλείνεις τις δουλειές στο ξυλουργείο ως γραμματέας. Καλύτερα από το να τα σκάμε σε ανίκανους εργολάβους...

Βγαίνω από τις σκέψεις μου και επιστρατεύω την εύθυμη φωνή που χρησιμοποιώ όταν απευθύνομαι σε επιβάτες της διακεκριμένης θέσης:

«Αφού το ξέρεις, δεν πρέπει να αργήσω!»

Όσο ο Τζερόνιμο τσιμπολογά την πολύσπορη μπαγκέτα με δημητριακά, ακολουθώ με το βλέμμα μου την πτήση ενός γκριζου ερωδιού που πετά πάνω από τα νερά του Σηκουάνα. Ο Ολιβιέ δεν απαντά. Ξέρω πως απεχθάνεται τον ήχο που κάνουν τα ροδάκια της βαλίτσας μου πάνω στο ξύλινο παρκέ που έφτιαξε με τα χέρια του. Όπως πάντα, νιώθω προς στιγμήν τον θυμό να φουντώνει μες στο κεφάλι μου. Ναι, Ολιβιέ, πρέπει οπωσδήποτε! Η δουλειά μου είναι η ελευθερία μου! Εσύ μένεις εδώ, κι εγώ φεύγω. Εσύ μένεις εδώ, κι εγώ επιστρέφω. Εσύ είσαι η συντεταγμένη, κι εγώ η κίνηση. Έτσι λειτουργούμε εδώ και τριάντα χρόνια. Με μια βέρα στο δάχτυλο τα τελευταία είκοσι επτά. Και τόσα περίπου μεγαλώνοντας δυο παιδιά. Δεν τα πήγαμε και άσχημα, σε αυτό τουλάχιστον θα συμφωνήσεις.

Ανεβαίνω τις σκάλες για να πάρω τις αποσκευές μου από το υπνοδωμάτιο. Αναστενάζω προκαταβολικά, όσο κι αν με

βασανίσει ο Ολιβιέ με την πλάνη ή το τρυπάνι του, δε θα του ομολογήσω ποτέ πόσο απεχθάνομαι να σέρνω αυτή την καταραμένη βαλίτσα στα σκαλιά, στις κυλιόμενες σκάλες και στα ασανσέρ όλου του πλανήτη. Ξεκινώντας από τα δέκα σκαλιά του δικού μας σαλέ. Καθώς τα ανεβαίνω, φέρνω στον νου μου το πρόγραμμα του μήνα: *Μόντρεαλ, Λος Άντζελες, Τζακάρτα*. Πιέζω τον εαυτό μου να μη σκέφτεται εμμονικά αυτή την απίθανη σύμπτωση, κι ωστόσο, άθελά μου, τα χρόνια περνούν μπροστά από τα μάτια μου και με φέρνουν μια εικοσαετία πίσω. Θα βάλω σε τάξη τις σκέψεις μου αργότερα, όταν θα είμαι μόνη και θα ηρεμήσω, όταν...

Σκοντάφτω πάνω στη βαλίτσα μου, παραλίγο να σωριαστώ στο παρκέ της κρεβατοκάμαρας.

Η ντουλάπα μου είναι ανοιχτή!

Το συρτάρι μου είναι μισάνοιχτο.

Όχι το συρτάρι με τα κοσμήματα, ούτε αυτό με τα φουλάρια μου, ούτε το συρτάρι με τα καλλυντικά.

Είναι μισάνοιχτο το συρτάρι με τα μυστικά μου!

Αυτό το συρτάρι που ο Ολιβιέ δεν ανοίγει ποτέ. Το συρτάρι που ανήκει μόνο σε μένα.

Πλησιάζω ένα βήμα. Κάποιος το είχε φάξει, το καταλαβαίνω αμέσως.

Τα μικροπράγματα, τα παιδικά σημειώματα της Λορά και της Μαργκό δεν είναι στη θέση τους. Τα αποξηραμένα μύρτιλλα και τα στάχια που είχα μαζέψει από τον αγρό, εκεί που έδωσα το πρώτο μου φιλί, είναι θρυμματισμένα.

Τα ροζ σημειώματα του Ολιβιέ, *Μου λείπεις, καλό σου ταξίδι, ιπτάμενο κορίτσι, γύρνα πίσω γρήγορα*, είναι σκορπισμένα εδώ κι εκεί.

Προσπαθώ να σκεφτώ λογικά, ίσως είναι όλα στο μυαλό μου επειδή με έχει αναστατώσει η αλλόκοτη διαδοχή των

προορισμών, Μόντρεαλ, Λος Άντζελες, Τζακάρτα. Ίσως εγώ η ίδια να τα ανακάτεψα, δεν μπορώ να θυμηθώ, έχω χρόνια να ανοίξω το συγκεκριμένο συρτάρι. Πάνω που είχα πιστέψει αυτή την εκδοχή, κάτω από το συρτάρι, πάνω σε μια σανίδα του πατώματος, σε κάτι αντανακλά το φως και τραβά το βλέμμα μου.

Σκύβω, γουρλώνω τα μάτια, δεν το πιστεύω.

Το βότσαλό μου!

Το μικρό βότσαλο των Ινουίτ. Το ξέρω, έχω να το βγάλω από το συρτάρι μου είκοσι χρόνια σχεδόν, οπότε μόνο του αποκλείεται να πήδησε στο πάτωμα. Αυτή η πέτρα στο μέγεθος μεγάλης μπίλιας είναι η απόδειξη πως κάποιος φαχούλεψε τα πράγματά μου... πρόσφατα κιόλας!

Βρίζω χώνοντας την πέτρα στην τσέπη του σακακιού μου. Δεν έχω χρόνο να το συζητήσω αυτό τώρα με τον Ολιβιέ. Ούτε με τη Μαργκό. Μπορεί να περιμένει. Εξάλλου, πέρα από παλιά, ξεχασμένα ενθύμια, που μόνο εγώ ξέρω την ιστορία τους, δεν έχω τίποτα να κρύψω στο συρτάρι.

Βγαίνοντας από την κρεβατοκάμαρα, κοιτάζω κλεφτά από την πόρτα το υπνοδωμάτιο της Μαργκό. Η έφηβη κόρη μου είναι ξαπλωμένη στο κρεβάτι της, με προσκεφάλι το κινητό της.

«Φεύγω».

«Θα μου φέρεις Coco Pops; Άδειασε το πακέτο σήμερα το πρωί!»

«Δεν πάω για ψώνια, Μαργκό, για δουλειά πάω!»

«Πότε θα γυρίσεις;»

«Αύριο βράδυ».

Η Μαργκό δε με ρωτά ποιος είναι ο προορισμός μου, δε μου εύχεται καλή τύχη ούτε, φυσικά, καλό ταξίδι. Πλέον δεν το προσέχει καν όταν λείπω. Σχεδόν έκπληκτη, με κοι-

τά επικριτικά όταν με βλέπει να κάθομαι κι εγώ στην άκρη του τραπέζιου και να τρώω πρωινό, πριν φύγει για το σχολείο. Ούτε αυτό θα το ομολογήσω ποτέ στον Ολιβιέ, αλλά σε κάθε καινούριο ταξίδι με πιάνει νοσταλγία για τα χρόνια εκείνα, όχι πολύ παλιά, τότε που η Μαργκό και η Λορά έκλαιγαν γοερά κάθε φορά που έπρεπε να φύγω, τότε που ο Ολιβιέ αναγκαζόταν να τις ξεκολλήσει από την αγκαλιά μου, τότε που όλη μέρα είχαν τα μάτια τους καρφωμένα στον ουρανό, μήπως καταφέρουν και δουν τη μαμά τους, και κάθονταν μπροστά από το πιο ψηλό παράθυρο, πάνω σε ένα σκαμνί που είχε τοποθετήσει ειδικά γι' αυτόν τον λόγο εκεί ο πατέρας τους, και περίμεναν να επιστρέψω, τότε που μπορούσα να κατευνάσω τη στενοχώρια τους μόνο με μια υπόσχεση. Με την υπόσχεση πως θα τους έφερνα ένα δώρο από την άλλη άκρη του κόσμου!

* * *

Το μικρό μπλε Honda Jazz τρέχει μες στους γυμνούς αγρούς που τους πυρώνει ένας πελώριος πορτοκαλής ήλιος. Εκατόν είκοσι χιλιόμετρα εθνικής οδού χωρίζουν το Ρουασσύ από το ξύλινο σπίτι μας στο Πορτ-Ζουά*. Ένας δρόμος με πολλά φορτηγά που, εδώ και καιρό, δεν κάνω πια κέφι να τα προσπερνώ. Ο Ολιβιέ λέει πως, αν πήγαινα με μαούνα, πιο γρήγορα θα έφτανα. Δεν έχει και άδικο! Εδώ και τριάντα χρόνια έχω διασχίσει την εθνική όλες τις ώρες της ημέρας και της νύχτας, με πόδια καταπονημένα από δωδεκάωρες πτήσεις και το κεφάλι κουδούνι από αντίστοιχα τζετ λαγκ. Κάποιοι φοβούνται τα αεροπλάνα, εγώ όμως, τον μεγαλύ-

* Το τοπωνύμιο Πορτ-Ζουά σημαίνει «αυτό που φέρνει χαρά». (Σ.τ.Μ.)

τερο τρόπο τον έχω αντικρίσει σε αυτό το γκρι χαλί που απλώνεται διασχίζοντας την επαρχία Βεξέν, και όχι στους ασφαλοτάπητες του πλανήτη στους οποίους προσγειώνομαι και απογειώνομαι, τρεις ή τέσσερις φορές τον μήνα. Αυτόν τον μήνα, τρεις.

Μόντρεαλ, από τις 12 έως τις 13 Σεπτεμβρίου 2019

Λος Άντζελες, από τις 15 έως τις 17 Σεπτεμβρίου 2019

Τζακάρτα, από τις 27 έως τις 29 Σεπτεμβρίου 2019

Μπροστά μου, στην εθνική οδό δε βλέπω τίποτε άλλο πέρα από τον τετράγωνο όγκο από λαμαρίνες ενός ολλανδικού φορτηγού που σέβεται επιμελώς τα όρια ταχύτητας. Σκαρώνω με τον νου μου μια άσκηση πιθανοτήτων. Θυμάμαι αμυδρά τις πιθανότητες που κάναμε στο σχολείο, όταν ήμουν στην ηλικία της Μαργκό, επομένως δεν έχω και πολλές ελπίδες. Πόσες πτήσεις της Air France, με αφετηρία το Ρουασσύ, κάνουν μεγάλες αποστάσεις; Δε θα είναι τουλάχιστον μερικές εκατοντάδες; Υπολογίζω το ελάχιστο νούμερο και στρογγυλεύω στα διακόσια. Επομένως η πιθανότητα να ξαναβρεθώ στο Μόντρεαλ είναι μία στις διακόσιες... Μέχρι στιγμής, τίποτα το περίεργο. Ξαναβρέθηκα εκεί δύο ή τρεις φορές από το 1999. Όμως, ποια είναι η πιθανότητα να έχω στο καπάκι πτήση για Λος Άντζελες; Ακόμα κι αν είμαι σκράπας στα μαθηματικά, το αποτέλεσμα θα πρέπει να είναι κάτι σαν διακόσιες φορές το διακόσια. Προσπαθώ να απεικονίσω το νούμερο πάνω στον γκριζο λαμαρινένιο πίνακα του φορτηγού που βρίσκεται σχεδόν κολλητά μπροστά μου. Πρέπει να ανέρχεται σε αριθμό με τέσσερα μηδενικά, επομένως μια πιθανότητα στις δεκάδες χιλιάδες... Και αν προσθέσουμε και τον τρίτο συνεχόμενο προορισμό, την Τζακάρτα, η πιθανότητα

αυξάνεται σε διακόσια επί διακόσια επί διακόσια. Αριθμό με έξι μηδενικά. Υπάρχει μία μόνο σε μερικές εκατομμύρια πιθανότητες να βρεθούν συνεχόμενες οι τρεις αυτές πτήσεις τον ίδιο μήνα! Είναι τελείως απίστευτο... κι όμως είναι γραμμένο με μαύρο μελάνι στο λευκό φύλλο που έστειλαν τα παιδιά από τον προγραμματισμό... Μοντρεάλ, Λος Άντζελες, Τζακάρτα... Πέτυχαν και τα τρία στη σωστή σειρά!

Λίγο πριν από την ανηφόρα της Σαιν-Κλαιρ-συρ-Επτ, ο Ολλανδός αποσύρεται σε ένα πάρκινγκ, αναμφίβολα για να πάρει το πρωινό του σε κάποιο από τα καφέ-εστιατόρια του αυτοκινητόδρομου. Το αυτοκίνητό μου ξαφνικά βγάζει φτερά. Πατάω γκάζι συνεχίζοντας να βλέπω στο μυαλό μου μηδενικά στη σειρά.

Πέτυχαν και τα τρία διάνια... Στο κάτω κάτω, μια πιθανότητα στο ένα εκατομμύριο δεν παύει να είναι μια πιθανότητα... Σε αυτήν ποντάρει κάθε παίχτης που μαυρίζει ένα τετραγωνάκι στο Λόττο. Τίποτα δεν είναι αδύνατο. Απλά απίθανο. Μόνο τυχερό. Ένας θεός πλακατζής πρέπει να έχει ξεθάψει μια ταινία από το παρελθόν μου και να διασκεδάζει βάζοντάς τη να παίξει από την αρχή. Τρεις πανομοιότυποι προορισμοί. Όπως είκοσι χρόνια πριν.

Μόντρεαλ, από τις 28 έως τις 29 Σεπτεμβρίου 1999

Λος Άντζελες, από τις 6 έως τις 8 Οκτωβρίου 1999

Τζακάρτα, από τις 18 έως τις 20 Οκτωβρίου 1999

Σαν να θέλω να μετριάσω την ισχύ των εικόνων που μου έρχονται άθελά μου στον νου, δυναμώνω την ένταση του ραδιοφώνου. Ένας ράπερ ουρλιάζει στο αυτί μου κάτι στα αγγλικά, βρίζω τη Μαργκό που δανείστηκε ακόμα μία φορά το αυτοκίνητό μου για το μάθημα οδήγησης, και γυρνάω

το κουμπί αναζητώντας το πρώτο άκουσμα που να θυμίζει μελωδία.

Νοσταλγία.

Let it be.

Κόντεψε να μου κοπεί η ανάσα.

Τα μηδενικά στο μυαλό μου αρχίζουν να στροβιλίζονται, δένονται σε μακριά αλυσίδα που στραγγαλίζει τις σκέψεις μου. Πόσες πιθανότητες στο εκατομμύριο υπάρχουν να πέσω πάνω σε αυτό το τραγούδι;

Ποιος θεός σπάει πλάκα μαζί μου;

When I find myself in times of trouble...

Αίφνης, τα μάτια μου πλημμυρίζουν δάκρυα, διστάζω να σταματήσω στο πλάι, παντού πινακίδες προειδοποιούν για κίνδυνο, και τότε το κινητό μου στη θήκη του ταμπλό δονείται.

*Mother Nathy comes to me...**

Η Λορά!

«Μαμά; Είσαι στον δρόμο; Μπορώ να σου μιλήσω;»

Η Λορά, η οποία από τα δεκάξι μέχρι τα είκοσι πέντε, δεν έδινε δεκάρα τσακιστή για το πρόγραμμά μου... και που εδώ και δεκαοχτώ μήνες, ενημερώνεται πρώτη γι' αυτό, μισή ώρα αφού το λάβω... αλλιώς την πιάνει πανικός! Η Λορά, που μόλις διαβάσει το πρόγραμμά μου, σπεύδει να δει πότε έχω κενό... και μου τηλεφωνεί!

«Μαμά, είδα ότι γυρνάς από το Μόντρεαλ Παρασκευή βράδυ. Μπορώ να σου αφήσω τον Ετάν και τον Νοέ Σάββατο πρωί; Πρέπει να πάμε με τον Βαλεντέν στο ΙΚΕΑ. Δεν υπάρχει περίπτωση να κουβαλήσουμε εκεί πέρα και τα δύο

* Ο πραγματικός στίχος του τραγουδιού είναι *Mother Mary comes to me*, στο κείμενο αναφέρεται το όνομα *Nathy*, που είναι το υποκοριστικό της ηρωίδας. (Σ.τ.Μ.)

θηρία. Θα σου τους αφήσω στις δέκα για να έχεις χρόνο να συνέλθεις από το ταξίδι».

Στις δέκα το πρωί; Με υποχρέωσες, αγάπη μου! Με τζετ λαγκ έξι ωρών επιστρέφοντας από Καναδά, ξέρεις πως είναι απίθανο να καταφέρω να κλείσω μάτι όλη νύχτα. Όσο για το ΙΚΕΑ, Λορά μου, να προσεύχεσαι να μην το μάθει ο πατέρας σου!

«Ευχαριστώ, μαμά» συνεχίζει η Λορά δίχως να μου αφήσει επιλογή. «Πρέπει να σε αφήσω, πρέπει να μοιράσω φάρμακα στους ασθενείς μου».

Κλείνει το τηλέφωνο.

Η Λορά... η πρωτότοκή μου. Είκοσι έξι χρονών, νοσοκόμα στο Μπισά.

Η Λορά η λογική, η Λορά η οργανωτική, η Λορά με την προγραμματισμένη ζωή, παντρεμένη με τον αστυνομικό της, τον Βαλεντέν, ανθυπαστυνόμο στο τμήμα του Σερζύ, που περιμένει τη μετάθεσή του για να γίνει υπαρχηγός. Εκείνη είναι η συντεταγμένη κι αυτός η κίνηση. Παρόλο που χτίσανε ούτως ή άλλως το εξοχικό τους στο Ποντουάζ. Δεν καταλαβαίνεις, μαμά, επένδυση είναι...

Η Λορά, μαμά εδώ και δεκαοχτώ μήνες δύο χαριτωμένων και συγκινητικών δίδυμων αγοριών, του Ετάν και του Νοέ, τους οποίους ο Ολιβιέ θα λατρέψει όταν θα φτάσουν σε ηλικία που θα μπορούν να μαστορεύουν και με τους οποίους, εντωμεταξύ, ασχολούμαι εγώ στα ρεπό μου. Μια γιαγιά που εξαφανίζεται δυο βδομάδες τον μήνα, έστω κι αν τον υπόλοιπο χρόνο είναι εξ ολοκλήρου διαθέσιμη για τα εγγόνια της, δεν είναι και ό,τι καλύτερο.

Σταματώ μια στιγμή για να απενεργοποιήσω το κινητό μου με τη ροζ κοριτσίστικη θήκη που έχει ένα χελιδόνι σχεδιασμένο με στίλο πάνω της, έπειτα δυναμώνω πάλι την ένταση.

Let it be

Μέσα στο κεφάλι μου ο πλακατζής θεός γελάει ακόμα.
Μόντρεαλ, Λος Άντζελες, Τζακάρατα.

Προβάλλει τους τρεις πιο όμορφους προορισμούς της
ζωής μου, πριν τη μαύρη τρύπα, πριν τη λευκή οπή, πριν το
τίποτα.

Πριν την παραζάλη που δεν άφησε τίποτα, πριν την αρ-
παγή, την εγκατάλειψη, την προσφορά, το κενό, το αδια-
νόητο, το αβάσταχτο κενό

που όμως το άντεξα
όλα αυτά τα χρόνια.

Που το γέμισα,

με τη Λορά, έπειτα με τη Μαργκό, έπειτα με τον Ετάν
και τον Νοέ. Το κενό που γέμισα...

Υπάρχουν γυναίκες που γεμίζουν το κενό και γυναίκες
γεμάτες.

Let it be.

Ρουασσύ - Σαρλ-ντε-Γκολ. Τερματικός σταθμός 2E. Με την
μπλε στενή στολή και το κόκκινο μαντίλι στον λαιμό, περ-
πατώ με βήμα γοργό στον μακρύ διάδρομο που οδηγεί στην
πύλη M. Με το ένα χέρι τραβάω τη βαλίτσα μου και με το
άλλο διατρέχω τη λίστα του πληρώματος.

Διασταυρώνομαι με άντρες, κάποιοι γυρνούν να με
κοιτάξουν. Αυτά τα μάγια κάνει η στολή αλλά και το σί-
γουρο βήμα ανάμεσα στους αποπροσανατολισμένους τα-
ξιδιώτες. Ενέργεια και κομψότητα μαζί. Συνδυασμός που,
με λίγο μακιγιάζ, αντιστέκεται στον χρόνο. Προσπερνώ
το πλήθος, Πύλη J, Πύλη K, Πύλη L, με τα μάτια καρφω-
μένα στα ονόματα του πληρώματος που θα με συνοδέψουν
μέχρι το Μόντρεαλ. Μόλις που καταφέρνω να συγκρατή-

σω μια κραυγή χαράς όταν βλέπω ένα από τα πρώτα ονόματα.

Φλοράνς Γκιλό.

Η Φλο!

Η φίλη μου! Η αγαπημένη μου συνάδελφος! Μέσα στα τριάντα αυτά χρόνια, η τύχη μάς έφερε κοντά στην ίδια πτήση λιγότερες από δέκα φορές. Συχνά, προκειμένου να ταξιδέψουμε μαζί, έπρεπε να καταθέσουμε αίτημα από κοινού! Δυο μέρες στο Μόντρεαλ με τη Φλοράνς, αδιανόητη τύχη! Η Φλοράνς είναι μια σφαίρα ενέργειας. Πέρασε χρόνια ρορνονίζοντας σαν γατούλα στη διακεκριμένη θέση προκειμένου να ξετρυπώσει ένα γοητευτικό αγόρι με γραβάτα, πρόθυμο να την παντρευτεί. Τον βρήκε τελικά τον επιχειρηματία της, παρόλο που δεν τον έχω γνωρίσει ποτέ. Η Φλο έγινε μια φρόνιμη σύζυγος, κάτι που δεν την εμποδίζει να συνεχίζει να πετά, να διασκεδάζει σε κάθε στάση, να γελά, να πίνει... χωρίς ρορνονίσματα όμως πια! Τον αγαπά, τον τεχνοκράτη της, αυτό το ξέρω κι εγώ!

Η Φλο, που της εμπιστεύομαι τα μυστικά μου. Η Φλο, που πρέπει να έχει δοκιμάσει όλα τα αλκοολούχα προϊόντα του πλανήτη, από βότκες τροπικής προέλευσης μέχρι ασιατικά ούισκι. Η Φλο που ήταν εκεί όταν... Παραλίγο η βαλίτσα να μαγκωθεί στον κυλιόμενο διάδρομο, και να συγκρουστώ με μια οικογένεια εφτά τουρμπανοφόρων τουριστών. Μια ανησυχητική σκέψη αναστατώνει το μυαλό μου.

Η Φλο;

Ακριβώς στην ίδια πτήση Παρίσι-Μόντρεαλ;

Ακριβώς όπως είκοσι χρόνια πριν;

Η πιθανότητα να συμβεί αυτό πρέπει να αντιστοιχεί σε μια απέραντη σειρά μηδενικών... Το ιπτάμενο προσωπικό της Air France είναι κοντά δέκα χιλιάδες άτομα.

Κάνω ζιγκ ζαγκ ανάμεσα στους επιβάτες, κατευθύνομαι προς την Πύλη Μ, προσπαθώντας να βγάλω από το μυαλό μου αυτούς τους γελοίους υπολογισμούς. Ίσως η Φλο να σκαρφίστηκε ένα τέχνασμα για να πετάξει μαζί μου. Ίσως να υπάρχει κάποια άλλη εξήγηση. Ίσως τελικά να ευθύνεται μόνο η τύχη.

Το βλέμμα μου γλιστρά και στα υπόλοιπα ονόματα του πληρώματος, από τα οποία ξέρω μόνο μερικά. Συγκρατώ το όνομα της Εμμανυέλ Ριού, κοινώς γνωστής στο πλήρωμα ως αδελφή Εμμανυέλ, της υπεύθυνης καμπίνας που είναι πιο φείρα σε θέματα ασφάλειας από όλους τους συναδέλφους. Κάνω έναν μορφασμό κι έπειτα, βλέποντας άλλο ένα γνωστό όνομα, ξαναβρίσκω το χαμόγελό μου. Ο Ζορζ-Πολ Μαρί, ένας από τους αγαπημένους μου αεροσυνοδούς. Ψηλός, κομψός, πολύτιμος. Εμβληματική φιγούρα κι αυτός.

Το βλέμμα μου κατεβαίνει κι άλλο στη λίστα, φτάνει στο όνομα του κυβερνήτη.

Ζαν-Μαξ Μπαλλαίν.

Τρέμω σύγχορμη.

Ο Ζαν-Μαξ...

Ήμουν σίγουρη. Ο πλακατζής θεός δε θα σταματούσε εκεί. Θα το έφτανε μέχρι τέλους. Στην πτήση Παρίσι-Μόντρεαλ της 28ης Σεπτεμβρίου 1999, όπου με συνόδευε η Φλο, κυβερνήτης ήταν ο... Ζαν-Μαξ Μπαλλαίν!

Ήταν η πτήση που έφερε τα πάνω κάτω στη ζωή μου.

Η πτήση από την οποία ξεκίνησαν όλα.

Πύλη Μ.

Όταν η μέρα ξημερώσει
και τα σεντόνια έχουν στεγνώσει
Όταν πετάζουν τα πουλιά
απ' της αγάπης τη φωλιά
Δε θ' απομείνει τίποτ' από μας

28 Σεπτεμβρίου 1999

Πύλη Μ.

Φτάνω βιαστική και αγχωμένη στο Ρουασσού. Η Λορά σέρνει μια ωτίτιδα. Από τότε που πήγε στην πρώτη δημοτικού, είναι η δεύτερη φορά που παθαίνει ωτίτιδα. Βρέθηκα σε δίλημμα, να πάρω άδεια ασθένειας τέκνου ή να την αφήσω στον Ολιβιέ. Φτάνοντας στην Πύλη Μ, η αγωνία μου δεν έχει κοπάσει. Ανακοινώνεται πως η πτήση θα έχει μισή ώρα καθυστέρηση, τα μέλη του πληρώματος μπορούν να κουνήσουν λίγο τα πόδια τους για να ξεμουδιάσουν όσο περιμένουν.

Η αίθουσα αναχωρήσεων για το Μόντρεαλ μοιάζει με καταυλισμό προσφύγων. Πάρα πολλοί επιβάτες, ελάχιστα καθίσματα. Οι ταξιδιώτες περιμένουν υπομονετικά καθισμένοι κατάχαμα, παιδιά τρεχοβολούν, μωρά κλαίνε. Πάω να αγοράσω ένα περιοδικό όταν μου κόβει τον δρόμο ένας ταξιδιώτης, ανήσυχος μήπως χάσει την ανταπόκριση για το Σικουτίμι του Καναδά.

Στο Σικουτίμι; Πώς του ήρθε να πάει εκεί; Εκεί, φαντάζομαι, έχει μόνο απέραντες λίμνες και ελατοδάση, αυτόν δεν τον κόβω για ξυλοκόπο, μοιάζει μάλλον με τύπο που μια

γκρίζα αρκούδα θα τον έτρωγε για πρωινό. Ο Σικουτίτης περπατά κουνιστός και λυγιστός μπροστά μου, με τη μύτη στο στήθος μου και διάθεση να απλώσει χέρι. Δεν αποκλείεται να με πλεύρισε μόνο γι' αυτό, για να πλησιάσει το ντεκολτέ μου και να πάρει τζούρα από το άρωμά μου. Στα τριάντα τρία μου χρόνια, έχω συνηθίσει πια τα κομπλιμέντα, τις στρατηγικές φιλοφρονήσεις ή τις απτικές εκφράσεις θαυμασμού, έμαθα να τις διαχειρίζομαι και να μην αφήνω τον κάθε τυχόντα να βλέπει τα γκρίζα μου μάτια, να διακρίνει τις πράσινες ανταύγειες τους όταν θυμώνω ή τις γαλάζιες, όταν είμαι ερωτευμένη. Συνήθως τα κρύβω πίσω από μια καστανή τούφα αρκετά μακριά ώστε να μπορώ να τη σηκώσω με τσιμπιδάκι κατά τη διάρκεια της πτήσης, και να την πιπιλάω ή να την τυλίγω γύρω από τη μύτη μου όταν κάθομαι. Αυτό έχω εγώ για πασατέμπο, και όλοι μου το συγχωρούν με ένα μου χαμόγελο που μεταμορφώνει το μικρό, υπερβολικά οβάλ, πρόσωπό μου σε τεράστιο μπαλάκι του τένις ανοιγμένο στα δύο, και κάνει τις χάντρες των ματιών μου να φωτίζουν σαν λείζερ.

Απαντώ τηρώντας αποστάσεις ασφαλείας, με την τούφα πεσμένη ξανά στο πρόσωπο.

«Μην ανησυχείτε, ο κυβερνήτης σίγουρα θα καταφέρει να μειώσει την καθυστέρηση κατά τη διάρκεια της πτήσης».

Ο λιλιπούτειος ξυλοκόπος δε φαίνεται να πείστηκε. Ωστόσο, δεν του λέω ψέματα, ο κυβερνήτης Μπαλλαίν συνηθίζει να μη σέβεται και πολύ τα όρια ταχύτητας στον ουρανό. Βιάζεται να φτάσει στον προορισμό του! Βιάζεται να πάει στο ξενοδοχείο του. Ο γοητευτικός αυτός πιλότος, με το χολιγουντιανό χαμόγελο, με το πηλήκιο καλά στερεωμένο στο κεφάλι, με είχε φλερτάρει λίγα χρόνια πιο πριν, ενώ μοιραζόμασταν ένα μοχίτο στο φουαγιέ του Confort Hotel

στο Τόκιο. Του είχα απαντήσει πως ήμουν παντρεμένη, παντρεμένη για τα καλά, και πως ήμουν μαμά ενός αξιολάτρευτου κοριτσιού, της Λορά. Είχε κοιτάξει τη φωτογραφία της μικρής με τρυφερότητα σαν τον Ντυσσολιέ στο Ένα μωρό για τρεις, έπειτα πρόσθεσε πως ήμουν πολύ τυχερή, κι ακόμα περισσότερο ο σύζυγός μου, διότι εκείνος δεν είχε ούτε παιδιά ούτε γυναίκα, και πως ποτέ δε θα αποκτούσε. Αυτό είναι το τίμημα της ελευθερίας, είπε στο τέλος, και σηκώθηκε για να κατευθυνθεί προς τη νεαρή Γιαπωνέζα με τα μπλε σοσόνια και τον ασορτί φιόγκο στα μαλλιά.

Ο λιλιπούτειος ξυλοκόπος τελικά απομακρύνθηκε και χάθηκε μες στο πλήθος των προσφύγων. Η υπεύθυνη επιβίβασης, μια ατάραχη κοπέλα που δε γνωρίζω, περιμένει στωικά με τον ασύρματο κολλημένο στο αυτί της. Τη χαιρετώ με ένα φιλικό νεύμα, ρίχνω ένα βλέμμα στα κλεφτά στους επιβάτες... και τότε τον βλέπω.

Για να είμαι ακριβής, πρώτα τον ακούω. Μια απόκοσμη μουσική ξεχωρίζει ανάμεσα στις παιδικές φωνές, τα ονόματα των καθυστερημένων επιβατών, που τα επαναλαμβάνουν συνεχώς τα μεγάφωνα, την τελευταία αναγγελία της πτήσης για το Ρίο, την Μπανγκόκ, το Τόκιο, τους κινητήρες που βομβίζουν πίσω από τις τζαμαρίες.

Μια μουσική που ηχεί γλυκά και μεθυστικά.

Πρώτα τον ακούω, έπειτα τον αφουγκράζομαι. Μετά, αναζητώ την πηγή της μουσικής αυτής. Και τότε μόνο τον προσέχω.

Είναι καθισμένος παράμερα από τους άλλους επιβάτες, σχεδόν πλάι στην Πύλη Ν, στριμωγμένος μέσα σε ένα σωρό από βαλίτσες, που μοιάζουν παρατημένες, κάτω από την τεράστια αφίσα ενός αεροσκάφους Α320 που σχίζει έναν έναστρο ουρανό.

Μόνος στον κόσμο.

Παίζει μουσική.

Κανείς άλλος πέρα από μένα δε μοιάζει να τον ακούει.

Σταματώ. Δε με βλέπει, δε βλέπει κανέναν γύρω του.

Κάθεται στο κάθισμά του με τα πόδια διπλωμένα, με τα γόνατα σχεδόν στο ύψος του στήθους, και απαλά γλιστρά τα δάχτυλα πάνω στις χορδές της κιθάρας. Σιγανά, σαν να μη θέλει να ενοχλήσει τους διπλανούς του. Παίζει για τον εαυτό του. Μόνος στον δικό του γαλαξία.

Μένω να τον κοιτάζω.

Τον βρίσκω σαγηνευτικό με την κόκκινη τραγιάσκα του ακουμπισμένη πάνω στα μακριά σπαστά μαλλιά του, με το αδύνατο, σχεδόν αποστεωμένο πρόσωπό του, όμοιο με ρύγχος ή ράμφος παρά με ανθρώπινη μύτη και χείλια, με το σώμα του εύθραυστο, σαν πουλιού. Μέσα στην αίθουσα επιβίβασης, κάποιοι διαβάζουν τη *Le Monde*, άλλοι τη *L'Equipe*, άλλοι ένα βιβλίο, μερικοί κοιμούνται, κάποιοι μιλούν, κι εκείνος, με μάτια μισόκλειστα, με στόμα μισάνοιχτο, αφήνει τα χέρια του να παίζουν μοναχά τους, σαν παιδιά που παίζουν ανέμελα μακριά από γονείς.

Πόση ώρα μένω έτσι να τον χαζεύω; Δέκα δευτερόλεπτα; Δέκα λεπτά; Προς έκπληξή μου η πρώτη μου σκέψη είναι πως μοιάζει στον Ολιβιέ. Πως έχει το ίδιο καθαρό βλέμμα, βλέμμα σαν ολόγιομο φεγγάρι, σαν φωτισμένο φινιστρίνι μες στη νύχτα, κατευναστικό και απρόσιτο. Όσο ξερακιανός είναι αυτός ο κιθαρίστας τόσο γεμάτος είναι ο Ολιβιέ, όσο λιανός είναι εκείνος τόσο γεροδεμένος είναι ο Ολιβιέ, και ωστόσο κι οι δύο εκπέμπουν την ίδια γοητεία. Αυτό που με είχε σαγηνεύσει ακαριαία στον μέλλοντα σύζυγό μου, εκείνο το απόγευμα που είχα μείνει να τον παρατηρώ στο εργαστήρι του, να τον παρατηρώ να καταγίνεται με τη βάση ενός

τραπεζιού, να πριονίζει, να τρώει τις γωνίες, να πλανίζει, να τρίβει το ξύλο με γυαλόχαρτο, να το βερνικώνει, να το βάφει... Έχοντας τη φωτεινή άλω των μοναχικών πλασμάτων. Ο Ολιβιέ είναι τεχνίτης, αυτός ο κιθαρίστας, καλλιτέχνης· εκείνη τη στιγμή όμως φαντάζουν πανομοιότυποι, αφοσιωμένοι ολοκληρωτικά στην τέχνη τους.

Πόσο θαυμάζω τους άντρες αυτούς! Εγώ, που είμαι φλύαρη, γλεντζού, πού τόσο λατρεύω τις αναχωρήσεις, τις μαζώξεις, που τόσο μ' αρέσει να μοιράζομαι τη ζωή. Πιστεύω πως, κατά βάθος, εγώ, που μόνο νέους ορίζοντες ονειρεύομαι, που για κάθε νέο προσρισμό μπήγω μια χρωματιστή πινέζα στον παγκόσμιο χάρτη της κρεβατοκάμαράς μου, και δε θα ησυχάσω ώσπου να τρυπήσω κάθε πόντο της αφίσας, νιώθω πως ο μυστικός κήπος των αντρών είναι η ύστατη χώρα που θα ήθελα να εξερευνήσω. Νιώθω πως αν εξακολουθώ να αγαπώ τον Ολιβιέ, αναθεματίζοντας ταυτόχρονα τις σιωπές του, τις απουσίες του, ακόμα κι όταν καθόμαστε στο τραπέζι να φάμε ή ξαπλώνουμε στο ίδιο κρεβάτι, είναι γιατί αισθάνομαι πάντα κάποια περηφάνια που εμένα θα γυρίσει να κοιτάξει όταν επιστρέψει από το μακρύ εσωτερικό του ταξίδι. Που είμαι εκείνη στην οποία θα απευθύνει τις σπάνιες κουβέντες του. Που μόνο εμένα πιάνει καμιά φορά από το χέρι και με αφήνει να κρυφοκοιτάξω τον κήπο του πίσω από τα κάγκελα. Είμαι ερωτευμένη με τον τρόπο που ο Ολιβιέ είναι ελεύθερος, δίχως να βγαίνει από το εργαστήρι του. Εγώ, που τόσο απεχθάνομαι τα έπιπλα, τις σανίδες, τα πριονίδια και τα ροκανίδια, τον θόρυβο των τρυπανιών, την παλινδρόμηση του πριονιού. Εγώ που μόνο το φως αγαπώ, και τα γέλια και τη μουσική.

«Νατύ;»

Η φωνή με ξυπνά από τη ρέμβη μου. Η Φλοράνς στέκεται πίσω μου. Η ξανθούλα φίλη μου μοιάζει κατενθουσιασμένη. Αναγκάστηκε να μου φωνάξει. Οι σκέψεις με είχαν ταξιδέψει μακριά.

«Νατύ» επιμένει η Φλο. «Νατύ, μάντεψε! Αποκλείεται να το βρεις!» Αναπηδά αδημονώντας, χαρούμενη σαν κοριτσάκι που θα ανέβει πρώτη φορά σε καρουζέλ. Το μαντίλι της στολής της έχει γίνει μια μικρή μπάλα ανάμεσα στα δάχτυλά της.

«Τι συμβαίνει;»

«Στο αεροπλάνο θα είναι κι ο Ρόμπερτ!»

«Ποιος Ρόμπερτ;»

Για μια στιγμή διστάζω, έπειτα επαναλαμβάνω.

«Ποιος Ρόμπερτ; Μη μου πεις! Άσε με να μαντέψω – θα είναι κι ένας Ρέιμοντ, ένας Γκαστόν κι ένας Λεό;»

Η Φλο ξεσπά σε γέλια.

«Ο Σμιθ, χαζούλα!»

Ο Σμιθ; Σε πτήσεις προς Βόρεια Αμερική υπάρχουν μέχρι και δέκα Σμιθ σε κάθε αεροπλάνο.

«Και δεν το λες τόση ώρα; Ο κύριος Σμιθ; Αλήθεια; Ο κύριος Μπόμπι Σμιθ;»

Αγνοώ παντελώς περί τίνος πρόκειται. Η Φλο με κοιτά σαν να είμαι χιμπατζής που μόλις κατέβηκε από την μπανιιά.

«Είναι ο Ρόμπερτ Σμιθ, σου λέω! Έλεος, Ναταλί, ο τραγουδιστής των Cure, αυτός που είναι σαν ξεμαλλιασμένο ζόμπι, ο σωσίας του Ψαλιδοχέρη. Τραγουδά στο Μόντρεαλ άυριο βράδυ. Είναι μέσα, στη διακεκριμένη θέση, μαζί με όλο το συγκρότημα και τους τεχνικούς».

Φτάνω στην πύλη Μ.

Προσπαθώ να απωθήσω τις αναμνήσεις που, η μια μετά την άλλη, σφυροκοπούν το μυαλό μου, σαν να ήθελαν να αναδυθούν ξανά στην επιφάνεια, να πάρουν σάρκα και οστά, να ξαναζωντανέψουν στην πραγματικότητα.

Να απωθήσω τις εικόνες πριν την απογείωση, το 1999, τον επιβάτη για το Σικουτίμι, τη Φλο σε κατάσταση παροξυσμού, καταφέρνω όπως όπως να διώξω από το μυαλό μου τις εικόνες, όχι όμως και τα ακόρντα της κιθάρας. Το πιο λογικό κομμάτι του εγκεφάλου μου προσπαθεί να επιβληθεί: Έλα, καλή μου, σταμάτα να παραλογίζεσαι!

Χώνω στην τσέπη της στολής μου τη λίστα με τα μέλη του πληρώματος και ελίσσομαι ανάμεσα στους επιβάτες που περιμένουν, οι περισσότεροι στωικά. Κάποιοι μοναχικοί, πιο βιαστικοί, ή μερικοί που έφτασαν πολύ αργά για να βρουν ελεύθερο κάθισμα, αρχίζουν να σχηματίζουν σειρά μπροστά στην πόρτα επιβίβασης. Οι επιβάτες δεν πρόκειται να ανέβουν στο αεροπλάνο νωρίτερα από ένα εικοσάλεπτο, ωστόσο γνωρίζω εκ πείρας πως σιγά σιγά ο κόσμος

θα σηκωθεί για να μακρύνει την αυτοσχέδια σειρά αναμονής, αντί να περιμένει υπομονετικά στη θέση του.

Εδώ που τα λέμε, θα το προτιμούσα.

Καθιστούς είναι πιο εύκολο να τους προσέξω όλους.

Νιώθω ανόητη που έφτασα μέχρι την αίθουσα επιβίβασης, όταν όλοι οι συνάδελφοί μου με περιμένουν ήδη στην καμπίνα. Ανόητη που περιεργάζομαι τον κάθε επιβάτη. Εξάλλου, κανείς δεν έρχεται να μου ζητήσει πληροφορίες, ούτε για το Σικούτιμι ούτε για πουθενά αλλού. Το μυαλό μου συνεχίζει να παλινδρομεί ανάμεσα στο παρελθόν και το παρόν, στοιχειωμένο από τις συμπτώσεις, τις σημερινές και τις αλλοτινές, εκείνες που συνέβησαν είκοσι χρόνια πριν: Μια πτήση Παρίσι-Μόντρεαλ με τη Φλο, με επιβίβαση από την πύλη Μ, με κυβερνήτη τον Μπαλλαίν, κι έπειτα σύνδεση με Λος Άντζελες. Προσπαθώ για άλλη μια φορά να σκεφτώ λογικά. Αν και αεροσυνοδός, συνήθως πατώ τα πόδια μου γερά στη γη.

Δεν είναι η πρώτη φορά που νιώθω σαν να έχω ξαναζήσει την ίδια σκηνή, στον ίδιο διάδρομο, στην ίδια πύλη, στο ίδιο αεροπλάνο, με το ίδιο πλήρωμα, και να μην ξέρω ούτε τι ώρα είναι, ούτε ποια είμαι, ούτε αν πηγαίνω Πεκίνο, Πουάντ-Νουάρ ή Τορόντο, κυρίως όταν οι πτήσεις εναλλάσσονται πολύ γρήγορα και τα τζετ λαγκ επιδρούν σωρευτικά. Ναι, είναι γνώριμη η αίσθηση αυτή της αποσύνδεσης από την πραγματικότητα, να νιώθω εκτός τόπου, εκτός χρόνου, έπειτα από νύχτες συνεχόμενων πτήσεων, επιστρέφοντας σπίτι μου.

Ποτέ όμως φεύγοντας!

Ποτέ φτάνοντας στο Πορτ-Ζουά έπειτα από πέντε μέρες ρεπό.

Άθελά μου, παρόλο που έχω ακόμα επαφή με την πραγματικότητα, εξετάζω κάθε φυσιολογία στην αίθουσα επι-

βίβασης, και σαν αν μην έφτανε αυτό, συγκεντρώνομαι για να αφουγκραστώ τον κάθε ήχο.

Ακόμα κι αν δεν τολμώ να το ομολογήσω ούτε και στον ίδιο μου τον εαυτό, ξέρω τι αναζητώ σε αυτή την κατάμεστη αίθουσα αναμονής.

Μια τραγιάσκα!

Μαλλιιά σπαστά, ίσως πια να έχουν γκριζάρει.

Και να βρω αυτά που τα μάτια μου αναζητούν, να ακούσω έστω μια διακριτική μελωδία που βγαίνει από μια κιθάρα μόνο, σε μια γωνιά του αεροδρομίου.

Τι ανόητη που είμαι!

Αφήνω το βλέμμα μου να περιπλανηθεί στην αίθουσα, προσπαθώ να κατευνάσω την ταραχή μου. Η τωρινή Ναταλί δεν έμαθε τίποτα πια; Δεν υπέφερε αρκετά; Η Νατύ, είκοσι χρόνια πριν, είχε άγνοια κινδύνου... Η Ναταλί του σήμερα είναι υποψιασμένη! Δε θα επιτρέψω σε τρεις γελοίες συμπτώσεις να αφήσουν τα φαντάσματα του παρελθόντος να με τρομοκρατήσουν. Η πύλη Μ του τερματικού σταθμού 2E του 2019 δε θυμίζει σε τίποτα εκείνη του 1999. Παντού έχουν φυτρώσει οθόνες, γιγαντοοθόνες σε τοίχους ή μικροσκοπικές στα χέρια των επιβατών. Κάποιοι τις φορτίζουν με τη βοήθεια των ηλεκτρικών ποδηλάτων, ή τις κλειδώνουν μέσα σε κουτιά. Οι αίθουσες επιβίβασης έχουν μετατραπεί σε πρατήρια ενέργειας όπου οι άνθρωποι γεμίζουν μπαταρίες προτού αποχωρήσουν.

Τα μάτια μου ωστόσο, ακούσια, ακολουθούν τη δική τους διαδρομή, στέκονται τουλάχιστον τρεις φορές στον κάθε επιβάτη... Βλακωδώς, στέκονται σε νέους, και, προφανώς, σε όσους είναι γύρω στα πενήντα... Κανείς δεν του μοιάζει, ούτε από κοντά ούτε από μακριά. Κανείς δεν κρατά κιθάρα ή οποιοδήποτε άλλο όργανο. Κανείς δεν παίζει οτιδήποτε που να ακούγεται από τους άλλους. Ο καθένας έχει

τη δική του μουσική και την ακούει σιωπηλά, συνδεδεμένος με τα ακουστικά του.

Μάλλον ο πλακατζής θεός ξέμεινε από φάρσες. Το παρελθόν ποτέ δεν ξαναγυρνά, ακόμα κι αν η ζωή είναι διαποτισμένη με αναμνήσεις που έρχονται και μας γαργαλούν. Ποτέ δεν μπαίνεις δυο φορές στο ίδιο ποτάμι, όπως λένε οι Έλληνες, οι Ιάπωνες, και δεν ξέρω ποιος άλλος τάχα μου σοφός λαός. Δεν μπαίνεις ποτέ δυο φορές στο ίδιο ποτάμι, ακόμα κι αν αυτό κυλά αργά όπως ο Σηκουάνας, στην άκρη του κήπου μου. Η ζωή είναι ένας μακρύς νωχελικός ποταμός, που γίνεται πού και πού καταρράκτης, μόνο και μόνο για να προκαλέσει παφλασμό, κυρίως για να σταθεί αδύνατο να γυρίσουμε κόντρα στο ρεύμα.

Αντίο για πάντα, Υλ...

«Νατύ;»

Η φωνή με βγάζει από τη ρέμβη μου. Γυρνάω. Η Φλο στέκεται πίσω μου. Με στολή αφεγάδιαστη, κότσο ξανθό με ασημένιες ανταύγειες, μερικές ρυτίδες παραπάνω από την τελευταία φορά που πετάξαμε μαζί για Κουάλα τον περασμένο χειμώνα, κι ωστόσο ενθουσιασμένη σαν έφηβη που ανεβαίνει πρώτη φορά σε μηχανάκι.

«Νατύ» επαναλαμβάνει η Φλο, «τι κάνεις εκεί; Έλα γρήγορα. Δε θα το πιστέψεις!»

«Τι;»

«Είναι κι ο Ρόμπερτ στο αεροπλάνο».

Ο Ρόμπερτ;

Θέλω να απαντήσω αλλά το όνομα σκαλώνει στο λαρύγγι μου.

Ο Ρόμπερτ;

Όλα τα χαρακτηριστικά του προσώπου μου κοκαλώνουν. Στηρίζομαι όπως όπως στη βαλίτσα μου, η Φλο παρατηρεί

πως τρεκλίζω, ξεσπά σε γέλια και με συγκρατεί τοποθετώντας τα χέρια της στους ώμους μου.

«Ναι! Ο Ρόμπερτ Σμιθ, φιλενάδα! Ο τραγουδιστής των Cure. Σου το ορκίζομαι, ζει ακόμα! Κάνουν ακόμα περιοδείες, είναι μέσα στο αεροπλάνο. Δεν είναι απίστευτο, Νατύ; Νιώθω σαν να γύρισα είκοσι χρόνια πίσω!»

* * *

Έμεινα ατάραχη. Φαινομενικά τουλάχιστον. Τα εκατομμύρια χιλιόμετρα που έχω διανύσει μισοκοιμισμένη πλάι στο κόκπιτ με βοηθούν να επιστρατεύσω μηχανικά το χαμόγελό μου. Ακολούθησα τη Φλο μέχρι το Airbus, με κομμένα τα γόνατα και στηριζόμουν στα τοιχώματα της καμπίνας για να συνοδέψω κάθε επιβάτη της οικονομικής θέσης στο κάθισμά του, αφήνοντας τη Φλο να ασχοληθεί με τη διακεκριμένη θέση και τους ξεπερασμένους σταρ της βρετανικής ποπ σκηνής, που έπαιζαν σε τρεις μέρες στο Metropolis, την ιστορική αίθουσα συναυλιών του Μόντρεαλ. Την επομένη της επιστροφής μας.

Η καρδιά μου εξακολουθεί να χτυπά με χίλιους σφυγμούς το λεπτό όταν ακούω τον Ζαν-Μαξ να λέει χαλαρά, υιοθετώντας την προφορά του Κεμπέκ. «Αγαπητοί επιβάτες, σας μιλά ο κυβερνήτης Μπαλλαίν, παρακαλείστε να δέσετε τις ζώνες ασφαλείας, μόλις μείναμε από καύσιμα, πάμε για φούντο».

Όπως έχει αποδειχτεί, ένα καλό αστείο του πιλότου είναι εξίσου σημαντικό για τη φήμη της εταιρείας όσο και ένα καλό γεύμα. Οι επιβάτες γελούν με την ψυχή τους. Οι αεροσυνοδοί που πετούν με τον Ζαν-Μαξ για πρώτη φορά, χαχανίζουν κι αυτές, άναυδες από το χιούμορ του κυβερνήτη. Μόνο ο Ζορζ-Πολ, η Φλο και η αδελφή Εμμανυέλ, που

έχουν μεγαλύτερη εμπειρία από τα υπόλοιπα μέλη του πληρώματος, παραμένουν απαθείς. Ο Ζορζ-Πολ στέλνει ένα τελευταίο μήνυμα στο κινητό του, η Φλο διορθώνει τον κότσο της και επιστρέφει για να σερβίρει άλλο ένα ποτήρι σαμπάνια στους ξεπεσμένους της ροκ σταρ, ενώ η αδελφή Εμμανυέλ χτυπά τις παλάμες της.

Στα πόστα σας!

Εκτελώ την παντομίμα των οδηγιών ασφαλείας, φορώντας τη μάσκα του Νταρθ Βέιντερ, απόλυτα συντονισμένη με τον Ζορζ-Πολ και τη Σαρλότ, τη μικρή μαθητευόμενη που έχω υπό την προστασία μου. Για το καλό μας, πρέπει να εκτελέσουμε τη χορογραφία στην εντέλεια, η αδελφή Εμμανυέλ μάς εποπτεύει με αυστηρότητα δασκάλας μπαλέτου. Είναι η μόνη υπεύθυνη πληρώματος που θεωρεί πως οι οδηγίες ασφαλείας είναι σημαντικές. Είμαι σίγουρη πως, αν μπορούσε, θα απαγόρευε τα κινητά, την ανάγνωση περιοδικών και τις συζητήσεις κατά τη διάρκεια της επίδειξης των αεροσυνοδών. Ή μάλλον, θα προειδοποιούσε τους επιβάτες πως, μετά την επίδειξη, θα έκανε ερωτήσεις για να διαπιστώσει αν πρόσεχαν όλοι.

Η υπενθύμιση των οδηγιών ασφαλείας που, υπό το βλέμμα της Αδελφής Εμμανυέλ, διαρκεί διπλάσιο χρόνο από ό,τι συνήθως, επιτρέπει, σιγά σιγά, στους χτύπους της καρδιάς μου να κοπάσουν.

Συνεχίζω να απασχολώ το μυαλό μου βραδυπορώντας στον διάδρομο, παρηγορώ ένα παιδί που κλαίει, αλλάζω θέση σε έναν ταξιδιώτη που δείχνει κατανόηση στην επιθυμία δυο ερωτευμένων, καθισμένων χώρια, να ταξιδέψουν δίπλα δίπλα, και τέλος, κάθομαι πριν απογειωθεί το Airbus και ο Ζαν-Μαρκ ανακοινώσει, «Προσοχή, μείνετε καθισμένοι, το φτερωτό άρμα απογειώνεται!».

Η αναπνοή μου επανέρχεται σε φυσιολογικό ρυθμό καθώς το αεροπλάνο αφήνει πίσω του το Παρίσι. Ο Ζορζ-Πολ διευκρινίζει πως βρισκόμαστε ήδη πάνω από τις Βερσαλλίες. Όσοι τον παρακολουθούν γέρονουν προς στο φινιστρίνι για να το διαπιστώσουν, και το επιβεβαιώνουν εντυπωσιασμένοι.

Σιγά σιγά γαληνεύω, έτσι πιστεύω τουλάχιστον, η φωνή της Φλο, ωστόσο, εξακολουθεί να αντηχεί στο μυαλό μου: *Είναι και ο Ρόμπερτ στο αεροπλάνο! Ο Ρόμπερτ Σμιθ, φιλενάδα! Ο τραγουδιστής των Cure. Δεν κάνω πλάκα. Δεν μπορώ να διακρίνω αν τα λόγια αυτά ειπώθηκαν πριν από είκοσι λεπτά ή πριν από είκοσι χρόνια. Δεν έχω διάθεση πια να παίξω το παιχνίδι των πιθανοτήτων, προσθέτω μόνο άλλη μια σύμπτωση στις προηγούμενες: μια πτήση Παρίσι-Μόντρεαλ, με κυβερνήτη τον Ζαν-Μαξ Μπαλλαίν, με τη Φλοράνς στο πλευρό μου... και σύσσωμο το συγκρότημα Cure στην επιχειρηματική θέση! Μια και μόνο από αυτές τις συμπτώσεις θα ήταν ικανή να με κάνει να τρελαθώ. Ίσως, κατά βάθος, το σύνολό τους να είναι αυτό που με ωθεί να αναζητώ μια εξήγηση, που με κάνει να πιστεύω πως έχω πέσει θύμα φάρσας με κρυφή κάμερα, ενός κακού αστείου, ή μιας παραίσθησης. Πως όλα αυτά δεν είναι παρά μια απίθανη συγκυρία, ένα απίστευτο ανέκδοτα που συμβαίνει μόνο μία ή δύο φορές στη ζωή σου, και που, όταν κατακαθίσει ο κουρνιαχτός, γίνεται μια ωραία ιστορία για να τη διηγείσαι.*

Αλλά σε ποιον; Σε ποιον θα μπορούσα να τη διηγηθώ;

Αν τη διηγηθώ είναι σαν να ομολογώ. Να ομολογώ κάτι τρομακτικό. Να ομολογώ την καταδίκη μου. Την καταδίκη που φύλαγα καλά κλεισμένη μέσα μου όλα τούτα τα χρόνια.

*

Το αεροπλάνο τώρα βομβίζει, πλέει πάνω σε μια θάλασσα από σύννεφα. Σηκώνομαι, σερβίρω τους δίσκους με τα γεύματα, μοιράζω επιπλέον κουβέρτες, εξηγώ πώς πέφτουν πίσω τα καθίσματα, πώς σβήνουν τα φώτα, κι έπειτα αφήνω το αεροπλάνο να ησυχάσει. Να βυθιστεί στο σκοτάδι και τη σιωπή.

Καθισμένη μόνη στο μπροστινό μέρος του σκάφους, με το κεφάλι ακουμπισμένο πάνω στη διαχωριστική κουρτίνα, χάνομαι στις σκέψεις μου. Πείθω τον εαυτό μου πως υπάρχει μια διαφορά ανάμεσα στην πτήση του 1999 και τη σημερινή, μια διαφορά πολύ πιο ουσιαστική από όλες τις συμπτώσεις.

Στη σημερινή πτήση, έλεγξα εκατό φορές το κάθε όνομα της λίστας των επιβατών, το κάθε πρόσωπο, στην κάθε σειρά.

Ο Υλιάν δεν είναι εδώ.

Κλείνω τα μάτια. Πάω πίσω στον χρόνο.

Στον χρόνο μιας πτήσης είκοσι χρόνια πριν.

Μιας πτήσης όπου μέσα ήταν και ο Υλ*.

* Στη γαλλική γλώσσα το υποκοριστικό όνομα Υλ (ΥΙ) είναι ομόηχο με την αντωνυμία (il) «εκείνος», «αυτός». (Σ.τ.Μ.)